

List na ogled.

Izhaja
 1. in 16. vsakega mesca
 in velja s poštnino vred
 in v Mariboru z pošiljanjem
 na dom
 za celo leto . . . 2 fl.
 „ pol „ . . . 1 fl.
 „ 1/4 „ . . . — fl. 50 k.
 Brez poštnine in
 pošiljanja 1 fl. 80 k.
 Posamezni listi se dobijo
 pri knjigarju Novaku na
 velikem trgu za 8 k.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Poduk v gospodarstvu bogati deželo.

Naročnino sprejema vred-
 ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne bodo nazaj
 pošiljali, neplačani listi se
 ne bodo prijimali.

Oznanila se prijemljejo,
 plača za vrstico je 10 k.
 in za kolek 30 k.

Štv. 1.

V Mariboru 16. januarja 1867.

Tečaj I.

Dragi rojaki!

Kdor se noče učiti, ostane nevednež. Nevednost pa je za človeka velika nesreča. To še posebej dokazovati menda ni treba, saj vsak dan vidimo, v ktere stiske in sitnobe spravi nevednost človeka. Kdor več zna, več velja in si lože opomaga. Ni pa še dosti, kar se kot otročički v šolah naučimo; tudi nam odraslim je vedno še poduka treba. Zmiraj se kaj novega iznajde, kar moramo vedeti, če nečemo zaostati za drugimi deželami in drugimi narodi. Mi Slovenci smo bistro glave, a kaj nam pomaga naša bistrost, če je ne rabimo nam in deželi na korist. Kar je za otroke šola, so odraslim dobri časniki in podučljive knjige. Obojih imamo dovolj. V Ljubljani, Celovcu, Gorici, Trstu izhajajo slovenski časniki in se na svetlo dajajo vsake vrste dobre knjige. Samo mi štajerski Slovenci, katerih nas je vendar čez 400.000 nimamo svojega časnika za naše ljudstvo, kateremu je gotovo jako treba podučjenja.

Zato so se pogovarjali slovenski rodoljubi na Štajerskem in sklenoli izdavat podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Slovenski gospodar“

prizadeval si bode podučiti naše ljudstvo v domači, lahko razumljivi besedi o raznih gospodarskih pa tudi v političnih in narodnih stvareh.

„Slovenski gospodar“ bode:

- 1) razlagal vse deželne in državne razmere, vselej z ozirom na slovenski narod;
- 2) prinesel naj boljše nauke in naj novejšo skušnjo o vino-sadjo — živino-reji in sploh vseh gospodarskih stvareh, ter tudi gospodinjam podal marsikteri dober svet;
- 3) bode, kot zvesti novičar v kratkih besedah povedal, kaj se je novega dogodilo doma po slovenskih deželah in drugod;
- 4) bo našim občinskim predstojnikom ali županom razložil občinsko postavo (Gemeindegesezt), njih pravice in oblasti, ter v vsakem listu prinesel nekatere obrazke (Formularien), kako naj bi naši župani vredovali in pisali v domačem slovenskem jeziku;
- 5) naznjal bode dobre slov. knjige in časnike, da vedó bralci, kje in po kateri ceni jih dobiti;
- 6) povedal bode tudi včasih ktero za kratek čas;
- 7) končno bo v vsakem listu naznanjal ceno žita in drugih gospodarskih pridelkov.

Ali to ni dosta podučivnega blaga ino vse to če podati „slovenski gospodar“ za res malo ceno 50 krajc. za tri mesece!

Izhajal bode dva krat na mesec na veliki polpoli in veljal

za celo leto	2 f.
„ pol leta	1 „
„ četrt „	— „ 50 krajc.

Naj se oglasi obilo naročnikov, in naj ne bo nobeden slovenski gospodar na spodnjem Štajerji, da bi si ne omislil svojega zvestega prijatla „slov. gospodarja“.

Naročnina naj se pošlje v Maribor podpisanemu.

Dr. Mat. Prelog.

Nove volitve za deželni zbor.

Z cesarskim pismom od 2. jan. t. l. razpuščali so se dozdanji deželni zbori (Landtage) in razpisale nove volitve. Ljudstvo ima torej sopet pravico, si izbirati tiste može, ki ga bodo potem zastopali, zanj govorili in delali v deželnem zboru.

Naj Vam tedaj v kratkem povem pravice teh deželnih zborov, da iz tega sami sprevidite, kako važne da so volitve kako težko da je najti pravih mož za poslance, kako težko breme pa tudi vsak ima, kdor prevzame poslanstvo, če mu je v resnici mar za prid in dobiček njegovih volilcev.

Deželni zbor je družba, v kateri so zbrani vsi zaupni možje ali poslanci cele dežele. Sniti se mora vsaj enkrat na leto v glavnem mestu, da se pogovarja in posvetuje v vseh zadevah in potrebah dežele in ljudstva in sklepa take postave, katere bodo v prid celej deželi. Deželni zbor ima v skrbi deželno premoženje, s katerim mora varčno ravnati, da se ne potroša preveč denarjev za nepotrebne stvari. On mora skrbeti za ceste, bolnišnice, jetnišnice; potem za šole srednje vrste, za tako imenovane realne in latinske šole, da se napravijo, kjer se kaže potreba. Sploh mora deželni zbor gledati na to, da se ljudstvo podučí v vseh njemu potrebnih vednostih. Posebno kar se tiče slovenskega štajerskega bi moral deželni zbor skrbeti za take kmetijske šole, v katerih bi se že odrasli kmečki fantje lahko podučili in izurili v kmetijstvu, vino- in sadjoreji i. t. d. Moral bi tudi paziti naš štajerski deželni zbor, ker je on zastopnik cele štajerske dežele, da setudi nam Slovincem, katerih je tretji del vseh prebivalcev štajerskega vojvodstva, ne krati pravica, ampak, da tudi mi Slovenci uživamo vse dobrote in pravice, kakor naši nemški sosede. Naš deželni zbor mora biti tudi nam Slovincem skrbna, mila mati, ne pa neusmiljena mačeha, ki nas suva v kot in nam za jed vrže le pičle drobtinice od bogato obdarovane mize. Saj tudi mi Slovenci enake in še večje davke plačujemo kakor Nemci in oddamo več naših sinov v vojsko, kakor marsikteri drugi narod.

Deželni zbor ima tedaj precej obširne pravice in oblasti.

Torej je jako važno, koga da volimo za našega poslanca; kajti kokošni poslanci pridejo v deželni zbor, takošne bodo postave, ki jih bo sklepal.

Prepričali smo se dosti žalostno v preteklih šestih letih, kako se nam godi in kaj da je storil graški deželni zbor za nas, ker smo žalibože pred šestimi leti tako nesrečno volili, da so prišli v deželni zbor štajerski tudi od naše slovenske strani večidel taki možje, katerim je bilo le za čast poslanstva za potrebe in stiske slovenskega ljudstva pa nič niso marali, Samo g. M. Herman, ki so si ga zvolili možje ptujskega in rogaškega okraja (Slava jim!) in g. dr. Razlag, poslanec celjskega volilnega okraja, borila in poganjala sta se celi čas nevtrudljivo in nevstrašljivo za pravice našega ljudstva, nasvetovala najboljše postave in priprave, da bi se saj nekaj poboljšal truda- in skrbipolni stan naših kmetov. Pa kaj jima je pomagalo junu pošteno početje, ker je v štajerskem deželnem zboru mnogo več nemških poslancev, ki jim nič niso znane naše žalostne okolščine in ker še tudi tisti možje, ki so bili izvoljeni od slovenskih kmetov, so še celo nasproti govorili tema dvema in tako res grdo izdali svoje volilce.

Šest celih let zboroval je dozdanji štaj. deželni zbor ino v vseh teh šestih letih, kaj je storil za spodnje-Štajersko in njega slovenske prebivalce? — Malo manj, ko nič!

Temu pa smo si tudi nekaj sami bili krivi, ker si pri prvi volitvi l. 1861 nismo zbrali takih možev za svoje poslance, na ktere se moremo zanašati, da nas ne bodo izdali.

Sopet po šest letih si smemo voliti nove poslance. Bode mo tudi zdaj tako slabo ravnali, kakor l. 1861? Mislim, da ne! Skušnja če tudi nesrečna, nas je vendar učila, da vsaj vemo, komu smemo zaupati, komu ne, da vemo, kdo je v resnici naš prijatelj, in kdo le na videz. Takim hinavcem pokazali bode mo, da jih dobro poznamo, če se še tako sladkoustijo. Bodimo složni in pogumni! —

Po tehtnem prevdarjanji in po dogovoru zvolilci raznih okrajev, Vam priporočamo te-le može, da jih izvolite za svoje zastopnike v deželni zbor:

1) Za volilni okraj Maribor, slov. Bistrico in Šent-Lenart, g. dr. Jože Vošnjak, c. kr. zdravnik v slov. Bistrici; g. dr. Ferdinand Dominkuš, odvetnik v Mariboru.

- 2) Za volilni okraj Ptuj in Rogatec, g. Mih. Herman.
- 3) " " " Ljutomer, Ormuž in gornjo Radgono, g. dr. Mat. Prelog.
- 4) " " " Brežce, Sevnico in Kozje, g. Alojzi Lenček, posestnik na Blanci blizo Sevnice.
- 5) " " " Celje, Vransko, Laško, Gornjigrad, Jelše in Konjice, g. dr. Razlag, g. Janez Lipold, posestnik v Mozirji.
- 6) " " " Slovenji Gradec, Marnberg in Šoštajn, g. Jakob Meško, dekan v Marnbergu.

Imeni Herman in Razlag svovite po vsem Slovenskem. Ni nam torej treba, nju še posebno priporočati. Prepričani smo, da Vi volilci iz ptujskega in rogaškega okraja tudi pri volitvi 21. januarja vsi kot en mož bode te glasovali za g. Hermana, ter mu tako vsaj nekoliko skazali hvaležnost, katero mu je dolžen ves slovenski narod. G. Herman je v preteklih šestih letih v graškem deželnem zboru za nas Slovence prestal marsiktero grenko uro, požirati moral marsiktero britko besedo; vendar ni se prestrašil, stal je kakor trdna skala sredi viharnega morja in pri vsaki priložnosti je zagovarjal in se potegoval za pravice svojih slovenskih volilcev. Slava in čast g. Hermanu! Slava in čast pa tudi njegovim volilcem v ptujskem in rogaškem okraju. Njega zvesto podpiral v deželnem zboru je vselej g. dr. Razlag; volilci celjskega okraja, ki so si ga enoglasno zvolili za svojega poslanca, imajo v njem zastopnika, kateri ni samo v srečju vnet za blagor naše domovine in našega naroda, ampak, kateri tudi to, kar v srečju, ve razodeti v krepkem prepričavnem govoru.

Za drugega poslanca Vam, volilec celjskega volilnega okraja svetujemo g. Janeza Lipolda, posestnika v Mozirji, kateri ne ve samo iz lastne skušnje, kako trdo se kmetu godi, ampak se je tudi zmirom trudil za povzdigo kmetijstva in trgovine v južno-slovenske kraje.

Vi volilci mariborsko-, slov. bistriško-, šent-Lenartškega okraja imate take može med Vami, kateri se vedno potegujejo za Vaše pravice in Vaše dobro. Gg. dr. Jože Vošnjak, zdravnik v slov. Bistrici in dr. Ferd. Dominkuš, odvetnik v Mariboru ne poznata samo dobro vse okolščine teh treh okrajev, ampak sta tudi iskrena rodoljuba in bota gotovo, kedar bo le treba v deželnem zboru povzdignola svoj glas za slovensko ljudstvo in njegove zadeve in potrebe. Zvolite ju toraj za Vaša poslance!

Ljutomer, Ormuž in gornja Radgono! Lepi kraji! Na Vaših homeih naj zlahtnejše vince dozori in razveseljuje človeško srce. V Vaših kmečkih hišah porodil se je že marsikteri mož, kateri zdaj slovi po svoji učenosti, po svojih vednostih, pa vendar ni pozabil na prekrasni svoj rojstni kraj, ni pozabil, da je sin slovenskega naroda. Lehko bi Vam toraj nasvetovali celo vrsto Vaših rojakov, kateri bi vsi imeli vse lastnosti, zastopati Vas v deželnem zboru. Po izrečeni želji volilcev teh krajev pa priporočujemo Vašega rojaka, g. dr. Mat. Preloga, zdravnika v Mariboru. Ker je kot zdravnik mnogo let med Vami bival, Vam je dobro znan. Dr. Mat. Prelog naj bo toraj Vaš poslanec v prihodnjem deželnem zboru.

Vam, volilec, brežko-, sevnško-, kozjiškega okraja priporočujemo po dogovoru s tamošnjimi volilci za poslanca, g. Alojzi Lenček-a, posestnika na Blanci blizo Sevnice. Kot gruntni posestnik naj bolj pozna res velike težave in bremen kmečkega stanu in ker je pošten mož, ki mu je v resnici mar za večji blagor našega ljudstva, se bo tudi v deželnem zboru zmirom potegoval za polajšanje teh bremen.

Vi volilci v slovenje-graškem, šoštajnskem in marnberškem okraju ne bode te sami zaostali za vsemi drugimi Slovenci. Tudi Vi bode te stopili v kolo svojih slovenskih rojakov, spoznavši, da vsi prebivalci ene hiše, vsi družniki ene družine morajo skup držati, morajo biti enih misli, drug drugemu pomagati, vsi stati za enega, vsak stati za vse, če hočejo, da se ne podere hiša, da ne propade družina. Tudi Vi Slovenji-Gradčani, Šoštajncani in Marnberžani ste naši slovenski bratje, tudi Vi ste sinovi slovenskega naroda, čez kterega ni večjega na svetu. Zvolite si za svojega poslanca Slovence, zvolite si Slovence, ne pa tujega človeka, inostranca, kteremu bi bilo toliko mar za slovenske volilce, kakor volku za jagneta. G. Jak. Meško, dekan v Marnbergu, kterega Vam priporočujemo, je samostalen in izveden mož, kateri ima srce za Vas in kateri bo tudi združen z drugimi slovenskimi poslanci v deželnem zboru zagovarjal pravice in želje svojih volilcev. Le zvolite ga!

Slovenci! Te može Vam svetujemo za Vaše poslance. Vsi slovijo v svojih okrajih ne samo kot pošteni, ampak tudi kot izvedeni, rodoljubni, samostalni in srčni možje trdnega značaja, ki se ne bojijo nobene zamere, če gre za resnico in pravico in ki se bodo tudi v deželnem zboru dolgih šest let vselej upali, resnico vsakemu, tedaj tudi vladi v obraz povedati. Ravno takih mož pa nam treba v sedanjih časih.

Volilci! V vaših rokah ni samo vaša osoda, ampak tudi osoda celega ljudstva, katero je izbralo Vas, da v njegovem imenu izvolite poslance. Imenitna je Vaša naloga. Pridite toraj vsi k volitvi, ker je vsak glas važen in morebiti celo odločiven. Pridite vsi! Pri volitvi pa se ne dajte odgovarjati, niti oplasiti, ne dajte se slepariti od krivih prerokov, ki se bodo plazili okoli Vas, pa Vas skušali preobrniti s hudobnimi lažmi in gerdim obrekovanjem. Ostanite stalni, in glasujte posvobod vsi, kakor en mož, za poslance, katere Vam nasvetujemo.

Bodimo složni in zmaga bo naša!

Gospodarske stvari.

Trsoznanstvo.

Kar nam koli rožic na svetu cveti,
Tak mi to vince naj lepši diši;
Naj je zima alj spomlad,
Naj je človek star alj mlad,
Vsak mi pije ja vince rad! i. t. d.
Star. narod.

Prežlahtna rastlina, naša vinska trta, trs, loza, po srbsko čakot, česko réwa, francosko cep de vigne, nemško Weinstock, -rebe, -ranke, latinsko vitis vinifera imenovana, je morala s svojim lepim vabljivim sadom preljubega okusa že pred vesoljnim potopom znana biti, kako bi jo razumel drugač Noje, izstopivši iz barke, kakor se pripoveduje, hitro na armenskih gorah v Perziji zasajati? še dandanašnji odnotni previbalei kažejo popotnikom na bregu Kanat Erivan prvi Nojetov vinograd. Naj že bo Noje prvi viničar in prvi vinopivec al ne, povestnica mu pusti to čast, dalje tudi nemoremo nazaj kakor do leta 2325 pred Kristom, prvo po vesoljnem potopu. Že v starodavnih časih so pesniki trto popisovali, kakor Homer, Kato, Varro, Dioskorid, Plinij, Atenez, Lucian in Horae, Virgil in Kolumela. Od Virgilijeve pesmi, kako trsje gojiti, imamo lepo prestavo našega dra. Šubica, dobra bi tudi bila od Kolumela zlatih starih navkov, (on piše postavim, njegov brajdnj trs je imel 2000 grojzdov, in naznanja, kako je nek Paradij starši imel 2 hčeri in en vinograd, ko je omožil staršo hčer je dal za doto 3ji del vinograda, in je še potem ravno toliko vina pridobil, tako je dal mlajši hčeri 2gi del vinograda, vendar mu je po marljivi strežbi ostali tretji del ravno toliko donašal).

Pierij Valerian nam naznanja, da je trs obrezovati nek osel iznašel, ker je lačen nekatere trte čisto objedel, in gospodar si misli trte izgubljene, v jesen pa vidi tiste najbolj grozdja polne, poskuša večkrat trte obrezovati in še druge uči. Zato imajo Grki in drugi stari narodi svoje krive vinske bogove, katerim so vinograjdbo in blagoslov pripisavali, kakor Bahu in Silenu na osli jahajoče, in so je tudi nespodobno častili, da so Bakanalije nazadnje gnjusobno končale. Žalostno, da se še dandanašnji včasih kaj takega primeri.

O času Abrahama je v kanaanski deželi tudi trta najžlahtniji pridelk dala, tudi Židovi so se trtoreje skrbno poprijeli, ko so v obljubljeni deželi Palestino prišli, iz katere stajim že prej dva poslance znani velikanski grozd in smokve prinesla, branje je bilo največje in slavno obhajilo. Tudi Kristus je vino blagoslovil pri gostovanju v Kani Galileji kakor znamenje zvestobe.

Feničanom gre prva čast, da so iz Indije spravili v naše južne dežele rodovitno in imenito trto. Najboljše vino je takrat bilo cipersko, kiosko in falernsko, ob času Julija Cezara je ročka falernskoga vina 300 rimskih denarov koštala.

Blizo 610 l. pred Kristom (im J. d. Welt 3390) so pridri Gali in Kelti, revno ljudstvo iz Azije v naše kraje, (ali Panonijo) in so pod vodjem Belovezijem še dalje strašne planinske gore (Alpe) prekoračili, zapustivši svojo domovino in svoj želodni živež, ker so čuli tamo od sladnega grozdja, smokev in oljk, in so to do Reke Po, najbrš naši stari prededi bili, kateri so pridno trto in drevje sadili, in namest mehurjev,

vrčev pučele iznašli, od Grkov pa omike se napili, kakor jo mi zdaj posilama od Nemecev jemljemo (?).

Na Francosko je trta prišla po Focejih (Phocäer) tako, da je sploh okoli leta 200 pred Kristom trta v južni Evropi domovala, če ravno je verjetno, da je tudi divja trta, tukaj rastla in se na drevesa vpinjala.

Rimljani so začeli iz posebnih vzrokov trto zanemarjati, cesar Domicijan je celo ukazal trto pokončati in prepovedal jo saditi, in tako je vinoreja 200 let po Kristusu hiralala, dokler je naš slavni preded, modri in junaški cesar Pro b (us) rojen Ilir iz kmetov blizo Sirmije 181 po Kristu začel gorice saditi, (še Nemei mu hvalo pojejo, da je on prvi na Renu tertu vpeljal), tudi naše ljutomerske in haloške gorice, kakor tudi vogerske so še od tod, in sirmiško vino je bilo do bitke pri Mohaču naj prvo, po tem še le Tokajec. Naši pridni prededi niso takrat peli: „Bratec pimo vince!“ — „Veselimo se bratec, da se vidimo —! vender so kaj veselja imeli pri vinogradu in vinobranje, to je največje obhajilo bilo do danes, tudi so bili gostoljubni in še desetino so radi davali, da so le mir imeli.

Čeravno je ali dobrega namena ali po božji volji že očaj Abraham zapovedal Melkisedeku od pridobljenega plena in Mozes od vsega desetino davati, tak je vendar prav za prav še le cesar Karl Veliki desetino in gornjo od vinogradov v 8. stoljetju vpeljal, in večnega spomina vredno pa je leto za nas namreč 1848, kedar je tota službenost odpala.

Zares nima rastline na svetu, ktera bi tako potpeča še pri tako nerodni roki bila, zato je toliko razširjena.

(Dalje prihodnjč.)

Domače stvari.

(Da se ribe tudi lahko po najvekši vročini dobro ohranijo) in dalje pošljejo se jim na Francoskem usta in škrg s testom napolnijo, katero se napravi iz drobtine in močnega spiritusa, za tim se povije vsaka riba za se najprej v koprive in za tim v slamo. (Neue Erfind.)

(Kako se erjavenje železnih reči obrani.) Vzemij ednaka delka belega voska in terpentinovoga olja, raztopi ju toliko, da ju lahko prav dobro zmešaš, s takim mazilom dobro namaži železne reči, ktere hočeš erje varovati in s cunjjo tako dolgo teri, da bodo prav svetle.

(Frauen Ztg.)

(Obleko in sploh robo napraviti da se ne vžge ali vsaj z plamenom ne gori.) Mora se roba ali obleka v stekleno vodo (Wasserglass,) — se dobi v apoteki — namočiti. Taka obleka se ne more vžgati, temoč samo počasno tleje. Fuks pravi da se tudi les ne vžge, kateri je v tako vodo namočen bil.

(Frauen Ztg.)

Sadjoreja.

(Kedaj je najbolje sadno drevje obrezavati?) Imenitni sadjorejec Lukas pravi, da je v pomladi, kedar je obrezavanje naj bolj navadno to tudi najbolj škodljivo. Priporoča zato, naj bi se to po letu činilo in sicer mesca junija, kateri čas je, po njegovi skušnji, naj boljši za ta posel. Če se koj v pomladi drevje obreže, pravi Lukas, lahko zboli, kajti sok, kterege se ta čas mnogo izlije, ima mnogo sladkora, kateri na zraku hitro okisne, to pa čini, da pri toplem in volhken zraku drevje goba sto postane, t. j. zboli in se naskorem celo posuši.

(Allgm. Land. u. Forst. Ztg.)

(Kako se listne uši najlože pokončajo.) Ako uši listje napadejo, poskropij vejice z apnenim mlekom (beležem). Tudi prigor in maroge na jabolkah se lahko obranijo ako je z apnenim mlekom zmočiš.

(Land. Zeitschrift.)

(Kako se najlože preženejo zelske bolhe.) G. Trap, kateri je že mnogovrstne pomočke proti takim bolham skušaval, pravi, da mu ni noben toliko koristil, kot pravi peruvianski gnoj, (guano), kterege je na želišča trosil, na katerim je bolhe opazil. Če se to potrdi, bi moral naš kurji ali golobji gnoj tudi koristiti.

(Land- u. Forst- Ztg.)

Slovenski župan.

Pod tem naslovom prinaša „slovenski gospodar“ vse, karkoli se primeri važnega za župane sploh, zlasti pa za župane na Slovenskem. Treba je namreč, da kdor je za župana izvoljen, tudi ve in sicer dobro ve, kaj mora župan znati kako se obnašati, in sploh kakošen mora biti. — Če pa župan tega ne ve, če je bil le zavoljo tega izvoljen, ker je morebiti naj bogatejši mož v celej soseski, aliker ume ravno nekoliko nemških besed vpletati v svoj govor, tedaj župan ni na pravem mestu in celo občinsko življenje hira. To pa je v vsaki državi velika nesreča, ker vsaka država le obstoji iz občin. Če so tedaj občine neredne, če se ne zavedajo svojih pravic in le v beli dan naprej životarijo, kakor megla brez vetra, občuti to nerednost cela država in začenja se duševno in materijalno bolehanje.

Tako je bilo tudi pri nas v Avstriji. Dokler je bil strogi absolutizem, so se jemale pravice komur le mogoče, tako tudi soseskam in občinam in župan je bil predstojnik soseski in občini le v tem, da so muljudje tako rekli, — drugih pravic pa ni imel skoro nič. — Pozno skoro prepozno je naša vlada spoznala, da v našem stoletju, ko drugod povsod državljani duševno in materijalno napredujejo, ne more vedno tako ostati. Zato je dala soseskam in občinam več moči in več pravic, da se lahko bolj prosto gibljejo, ker do sedaj so bile kakor otrok v povojih v zibelji. — Če pa dobijo soseske in občine več pravic, treba tudi, da jih prav rabijo, sicer bi se reklo, da za politično življenje še niso dorasle, in da če se jim dajo pravice, ki jih ne umejo rabiti, je skoro taka, kakor bi kdo dal otroku nož v roke.

Da tedaj kaj takega nihče ziniti ne more, to naj bode skrb vsaki soseski, svaki občini, posebno pa njihovim županom. Ker pa morda marsikteri slovenski župan, ne ve vsemu kaj, kar se tiče občinskega življenja, prinaša „slovenski gospodar“ v predalčeku, ki je slovenskemu županu odmerjen, vse, kar mora slovenski župan vedeti. Prinaša vse dotične postave pa tudi potrebne obrazke (Formulare) za uradovanje županov ali županovanje.

Razdelil pa se bode ta predmet na troje, namreč:

- I. Kakošen mora župan biti?
 - II. Ktera so njegova opravila?
 - III. Kako naj župan svoja opravila izvršuje?
- (Dalje prihodnjič.)

Slovensko slovstvo.

Ravnokar je v tisku gotova in se razpošilja knjižica: „Slovinci, kaj čemo?“ katero je spisal rodoljubni gosp. dr. Jože Vošnjak v slov. Bistrici in jo zdaj za poduk in prevdarek podaruje svojim slovenskim rojakom štajerskim. Živo priporočamo vsem Slovincem, naj jo pazljivo prebirajo in si globoko v srca vtiskajo resnične besede svojega rodoljubnega rojaka. Vprijodnjič govorimo obširnej o ti željno pričakovani politični knjižici, katero si lahko omisli vsak Slovenec, ker ji je cena samo 20 kraje.

V Gorici je začel o novem letu izhajati nov slovenski časnik pod napisom „Domovina“ posebno za primorsko-deželne, pa tudi sploh slovenske zadeve. Vrednikovo ime g. Marušica je nam porok za njegovo izvrstnost; toraj ga vsem slovenskim rodoljubom prav iskreno priporočamo. Cena mu je za celo leto 2 gl.

Novičar iz širokega sveta.

Madjari se hudo branijo naj novejši cesarske postave zastran dopolnovanja armade, ker, kakor Deak pravi, se taka postava le po ustavnih potih vpeljati more.

1. Marca zapustijo Francozi na vsak način Mehiko, naj cesar Maks odloči kakor koli hoče.

Pravi se, da ruska vlada hoče tudi naš koledar vpeljati.

Čuje se, da pri prihodni občni skupšini jugoslovanske Akademije, hočejo skofa Strossmayer-a za predstojnika voliti. Živili.

Novičar iz Slovenije.

Pri zadnji seji kmetiške podružnice (Filiale) v Celju je mnogo udov zato iztopilo, ker se od letnih prineskov t. j. od 2 fl. 50 kr. morajo 2 fl. v Gradec poslati.

— Pri 43. občni seji podružnice v Brežcah 20. septembra pretl. leta, se je dokazalo, da je vzrok sadanje velike reve v tem, da je preidoča letina bila zelo slaba, da manjkajo denarji, da se kmetiški pridelki skorej ne morejo prodati, ali samo po zelo slabi ceni, da so dače velike, da so kmetje v kmetovanju preslabo podučeni in da je sol predraga. Kar se tiče preklicanja postave odtuje, so soglasno trdili, da je to poguba kmetovanju in da se to samo po tem odvrtni more, ako se napravijo naupnice (kreditne naprave) s prijemljivimi pravili, ktere bodo kmetovanje podpirale.

— 20. t. m. bo v Mariboru v Kartinovi dvorani večerna veselica na čast gg. volilnim možem, mariborsko-slov. bistričko-, st. lenarskega okraja. Začetak ob 6. zvečer

— Za Slomšekov spomin se je že nabralo 2728 fl. 52 kr.

Kratkočasnice.

Grajšak idoč mimo kmeta, kateri se je zlo pri delu trudil, reče: „Miha, če bodeš prav marljivo iz svojega polja kamenje nosil, polje dobro gnojil, oral in sejal, boš dobro žetvo imel.“ „Že prav,“ žlahtni gospod, reče kmet, „če vendar Vi mesto mene činite, bom s desetino prek in prek zadovoljen.“

— Dva obrtniška pomagača, Horvat in Nemeč, potujeta v jeseni po lepi rodoviti slovenski deželi; Horvat zagleda na njivi lepo debelo zelje in reče svojemu tovaršu: „Glej brate, kako je to lepo zelje.“ Na to reče Nemeč: O, prijatelj! to je toliko, kot skorej celo nič proti onemu, katero pri nas na Švabskem raste, kajti to ima tako debele glave, da se pod jednoleško celi polk (regiment) huzarjev vadi, (eksercira) pa še mokri ne postanejo, če ravno deš gre. Horvat, ki je bil kotlar, mu na to pripoveduje, da je nekikrat na Ogerskem pri nekem mojstru delal, kder so tako veliki kotel delali, da je tiščoč pomagačev v njem na enkrat, delalo in vendar, drug drugega ni čul in ni videl.

„Za božjo voljo! zakaj pa ste tako velik kotel potrebovali?“ pita Nemeč „Hoteli smo celo glavo tvojega švabskega zelja v njem kuhati“: odgovori Horvat.

Tržna cena

v Mariboru 12. Januarja 1867.

	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	6	40
Rži	4	40
Ječmena	—	—
Ovsa	1	80
Turšice (kuruze) vagan	3	40
Ajde	3	40
Prosene kaše	—	—
Krompirja	1	60
Govedine funt	—	21
Teletine	—	25
Svinjetine črste funt	—	24
Drv 30“ trdih sežen (Klafter)	8	50
„ 18“ „ „	4	35
„ 30“ mehkih „	—	—
„ 18“ „ „	3	40
Ogljenja iz trdega lesa vagan	—	56
„ „ mehkega „	—	40
Sena cent	1	40
Slame cent v šopah	1	40
„ „ za steljo	—	80
Jedno jajce	—	2
Špeha cent	30	—

Opa z ka, prihodnič bomo tudi prinesli tržno ceno v Ptuj in Celju. Narodno državno posojilo 69.40. Ažijo srebra 30.75

Ker nam je veliko prostora vzel program in velitvene zadeve, smo prisiljeni odložiti mnogo novičarskih stvari, ktere bo zato prinesel prihodni list. — Gospodo, zlasti častite duhovne uljudno prosimo, da bi blagovolili proste naročnike podučiti, kako se mora pismo z denarji na pošto dati. Vredništvo.

Listnica vredništva.

J. G. v Gradcu: Lepa hvala za lep dopis, prosimo prinašajte ponujeno podporo. Vred.